

lukaskerk

April 2021
Maandblad Lukaskerk
Om en Bij 2
2512 XK Den Haag

Om en Bij de Lukaskerk

Jaargang 28

nummer 4

Predikant:**Jannet van der Spek**domineelukaskerk@xs4all.nl

telefonisch bereikbaar:

dinsdag, woensdag en donderdag
op 06-41728662

vrijdag en zaterdag 070-4062077

Diaconaal Werker: Esther Israëltelefoon: 06 57 73 49 87, eisrael@stekdenhaag.nl**Secretariaat:**

mw Els Bisschops

telefoon: 070 346 33 66, elcabiss@kpnplanet.nl

postadres: Lukaskerk, Om en Bij 2, 2512 XK Den Haag

Koster Lukaskerk – kosterlukaskerk@outlook.com

de heer Frederik Ekkelboom – 070 737 04 47

Telefoon Lukaskerk – 070 389 72 63

Verhuur ruimten: De heer Paul Blom

telefoon 070 4277261 (bellen tussen 18.00 en 19.00 u)

Colofon

Om en Bij de Lukaskerk is het wijkblad van de Protestantse Gemeente Lukaskerk en verschijnt 12 x per jaar op de laatste zondag van de maand.

Opgave abonnementen en adreswijzigingen:

Om en Bij 2, 2512 XK Den Haag, t.a.v. administratie wijkblad

of per email: lukaskerk@hotmail.com**Uitgave**

Protestantse Stichting Wijkvereniging Binnenstad

*zie voor gironummers achterzijde binnenblad.**Kopijdatum voor het wijkblad van mei 2021*

uiterlijk 18 april

Mail voor informatie naar lukaskerk@hotmail.com

Inhoudsopgave

Aan tafel	Esther Israël	4
'Groen ontluikt de aarde'	Liedboek	5
Vieringen in de goede week en met Pasen	Kerkenraad	6
In Memorium Ab Schut	Jannet van der Spek	6
Kerk in Laak	Léonne Zwaal	7
Douwe Egberts en de voedselbank	Christine Scheurkogel	10
Inspiratiemiddag	Frederik Ekkelboom	10
AGENDA april 2021		11
Collectes	Diaconie	15
Lief en Leed	Corrie Hoogendoorn en Berdien Penning	15
Mag ik jou een lichtje brengen	Gerard van der Laan	16
Wereldgebedsdag 5 maart	Christine Scheurkogel	17
De Paasgroetenactie	Nienke van Dijk	18
'Den Haag herdenkt' op 4 mei in de Grote Kerk	Wietske Verkuyl	19
Zomerstek	Anita del Monte Lyon – Hendriks	20
Seniorenkring	Els Pellen	22

Aan tafel

Door: Esther Israël, diaconaal werker

In de vorige Om en Bij deelde Waltraut gedachten en inzichten uit een toespraak van Thijs Tromp (bijzonder hoogleraar diaconaat). Zijn stelling is dat de kerk geen diaconaat *heeft*, maar diaconaat *is*. In zijn toespraak noemt hij ook dat het kerk-zijn bestaat uit verschillende tafels. Een tafel om te vieren, vaak schitterend gedekt met servies dat alleen voor feesten gebruik wordt, waar toespraken gehouden kunnen worden, gezongen wordt en ook wel ruimte is om te dansen; een eettafel om samen de maaltijd te gebruiken; een keukentafel om bij te praten, te werken en om plannen te maken; een leertafel en een vergadertafel.

Al deze tafels hebben hun plek in het huis van de kerk, hoewel ze niet altijd in het gebouw van de kerk staan. Waar de tafels ook staan en hoe verschillend ze zijn, ze zijn met elkaar verbonden vanwege de kenmerken die ze hebben. De tafel is rond, alle deelnemers aan de tafel hebben een gelijke plaats. Iedereen kan meepraten en meedoen. De tafel is gastvrij; in principe is iedereen welkom. De tafel wordt bediend; er is een rolverdeling die elke keer anders is. De ene keer dien je en de andere keer word je bediend. Aan de tafel wordt gedeeld, iedereen brengt iets mee. Al deze gaven zijn gelijkwaardig. Geld, voedsel, talent, tijd en vooral verhalen. Er zijn grote verhalen over wat we hier doen en waar we naar toe gaan, maar ook kleine verhalen over hoe je dag was en wat je hebt meegemaakt. En het is goed als de verhalen van de eettafel en de keukentafel ook belanden aan de liturgische tafel, bijvoorbeeld in de voorbeden.

Het is mooi om de 'tafels' in de Lukaskerk voor je te zien en bovenstaande kenmerken te herkennen. Bijvoorbeeld in de solidariteitsmaaltijden en kringvieringen waarin zoveel verschillende mensen samen zijn om verhalen te delen, samen te eten en voorbeden te doen. En tijdens de open kerk op dinsdag- en donderdagmiddag, waar mensen hun kleine verhalen delen. De vraag

is waar en wanneer we de kenmerken niet herkennen en of we het dan anders zouden willen of kunnen doen. Een goed gespreksonderwerp voor aan tafel!

..*

Groen ontluikt de aarde

Groen ontluikt de aarde
uit het slapend graan,
nu de zon de zaden
roept om op te staan.
Liefde staat op,
wordt wakker uit de dood.
Liefde draagt, als koren,
halmen, vol en groot.

Onder steen bedolven
lijkt de liefde Gods.
Rest haar niets dan rusten
in de harde rots?
Diep in het graf
is Hij de weg gegaan
van het zaad dat stervend
nieuw ontkiemt tot graan.

Zaad van God, verloren
in de harde steen
en ons hart, in doornen
vruchteloos alleen -
heen is de nacht;
de derde dag breekt aan.
Liefde staat te wuiven
als het groene graan.

Gezegende pasen, namens de Lukaskerk
(Sytze de Vries, lied 625, liedboek)

..*

Vieringen in de goede week en met Pasen

Door: redactie

Vieringen in de Goede Week en Paasmorgen worden voorbereid door gemeenteleden uit de Ekklesia en de Lukaskerk. Anders dan met kerst hebben we op paasmorgen één viering die uiteraard te volgen is via de kerkomroep. Palmzondag vieren we samen met de Lutherse zusters en broeders en de viering komt vanuit de Lutherse Kerk, maar in de Lukaskerk komen de jonge kinderen en hun ouder(s) samen om te ontbijten en palmpasenstokken te maken.

Voor de vieringen in de Goede Week kunt u zich aanmelden via aanmeldenvieringlukas@hotmail.com. U kunt daarbij ook aangeven welke avond u aanwezig wilt zijn. De vieringen beginnen alle drie om 19.30 uur. We proberen dat we allemaal in ieder geval één avond aanwezig kunnen zijn. Voor de viering op paasmorgen kunt u zich niet aanmelden. Wel uiteraard kunt u iemand uitnodigen om bij u thuis mee te vieren of u zelf bij iemand anders uitnodigen.

..*

In Memoriam Ab Schut

Door: dominee Jannet van der Spek

We gedenken Ab Schut, een trouw bezoeker van de dinsdagavondgroep. Altijd welgemoed en vriendelijk zat hij aan tafel met zijn vaste makers. Tijdens de lockdown kwam hij vaak naar het koffiedrinken op dinsdag of donderdag. Ab Schut was ambtenaar. In zijn vrije tijd deed hij nog een MO Engels en gaf hij naast zijn baan ook nog les op de Avondschool. Voor de lockdown ging hij dagelijks naar de Dudok om de kranten te lezen. Ook de Engelstalige. Ook was hij gek op het spoor. Ab Schut was enig kind en lang vrijgezel, maar na zijn pensioen ontmoette hij nog zijn grote liefde, Erica. Ze gingen niet samenwonen, maar maakten wel diverse reizen samen, natuurlijk met de trein. Na haar overlijden, nu precies tien jaar

geleden, miste hij haar enorm, maar hij pakte zijn leven weer op. Met zijn vriend Han Faber sprak hij wekelijks af in de Hema om cryptogrammen op te lossen. Ab Schut kon geen noten lezen, maar speelde fantastisch piano. Jazz, maar bijvoorbeeld ook Sinterklaasliedjes. Afgelopen winter speelde hij nog op het Sinterklaasfeest van de senioren in de Lutherse kerk en het Sinterklaasfeest van de kinderen van de voedselbank in de Lukaskerk. Ab Schut is 94 jaar geworden. We zullen hem missen.

..*

KERK IN LAAK

Bevestiging en instemming, Kerk in Laak

Door: Léonne Zwaal, voorzitter kerkenraad Lukas

Sinds 1 januari 2021 is de vierplek 'Kerk in Laak' in De Oase in Spoorwijk de vierplek van 'buurtgemeente Kerk in Laak'.

Jannet van der Spek is 7 maart voorgegaan in de herbevestigingsdienst van de drie ambtsdragers van de Buurtgemeente kerk in Laak. Betty Mol, diaken en voorzitter van de commissie, Sander

Siebenga, ouderling en Els Siebenga, diaken.

De buurtgemeente is een commissie (in oprichting) van de Algemene Kerkenraad waarover u in

voorgaande Om en Bij kon lezen. Voor de

Lukaskerk zijn het ambtsdragers met een speciale opdracht. Leonne Zwaal en Christine Scheurkogel hebben na afloop van de feestelijke dienst de buurtgemeente gefeliciteerd met de doorstart en bloemen overhandigd aan de ambtsdragers. Aansluitend hebben we nader

kennisgemaakt met gemeenteleden die om ons heen zaten. Ze vertelden over de hun rol in de wijk. Die omschrijven ze als volgt:

Hoe ziet de buurtgemeente Kerk in Laak eruit?

Officieel blijft het grondgebied van het stadsdeel Laak horen bij wijkgemeente De Drieklank. Nieuw-ingekomenen komen dus automatisch bij De Drieklank terecht. Behalve individueel crisispastoraat bij ziekte en overlijden van ingeschreven wijkgemeenteleden, heeft de Drieklank echter geen activiteiten in het stadsdeel Laak.

De buurtgemeente Kerk in Laak huurt het gebouw De Oase van de Diaconie. In dat gebouw zijn wekelijkse kerkdiensten (behalve op de tweede zondag van de maand, dan is er ruimte voor de pioniersplek Leven in Laak, waar we mee samenwerken, of voor kringvieringen of informele viervormen). Verder zijn er een wekelijkse buurtkoffie, een creaclub op vrijdag, een maandelijks ontmoetingsmiddag voor rouwenden, het AlleenCafé, een wekelijks avondgebed, en, zodra de coronaregels het weer toelaten, gespreksgroepen, een cantorij en een buurtmaaltijd.

De buurtgemeente wordt aangestuurd door een commissie van acht personen, waaronder drie ambtsdragers. Er is geen eigen predikant. Maar er is de inzet van twee buurtgemeenteleden die het ambt van predikant hebben (Theo Hetteema en de emeritus wijkpredikant Rob van Essen) en buurtgemeenteleden kunnen aangeven of ze van de predikant van de Drieklank (ds. Jantine Veenhof) of van een andere predikant pastoraat willen. Die predikant krijgt dan een losse vergoeding hiervoor. Uitvaarten werden al regelmatig verzorgd door een hiervoor getraind gemeentelid, de ouderling Sander Siebenga. Naast de commissie zijn er nog vrijwilligers voor de genoemde activiteiten.

De buurtgemeente Kerk in Laak heeft nu 44 leden en 12 vrienden en dat aantal zal nog iets groeien. Kortom, ze blijven een pleisterplaats in Laak voor de wijk. We hebben als Kerk in Laak en 'Lukas'

besproken om met elkaar op te trekken maar nog geen concrete vorm afgesproken. Dat zal de toekomst uitwijzen. Ik hoop van ganser harte dat we elkaar soms kunnen inspireren en bemoedigen. En iedereen is van harte welkom om een viering in Laak bij te wonen.

Liturgische bloemschikking tijdens de viering op 7 maart in de Oase
Tijdens de viering werden we geraakt door de uitleg van de religieuze bloemschikking. Die klonk als volgt:

“Het gaat in deze veertigdagentijd over wat ons te doen staat: mensen die honger hebben laten delen in ons voedsel, wie geen onderdak heeft te herbergen, wie dorst heeft van drinken te voorzien, wie alleen loopt... de takken laten zien hoeveel ‘zij’ en ‘wij’ op elkaar lijken. Ieder van ons kent de ervaring van ‘afgesneden’ zijn, ontworteld. Op deze dag, nu we als Oase buurtgemeente doorgaan, lijken we op het stuk wilg in het midden. Het lijkt een blok hout, afgezaagd. Maar een wilg die in het water staat krijgt nieuwe wortels. Wacht maar en kijk!”

..*

Douwe Egberts en de voedselbank

Door: Christine Scheurkogel

Donderdagmorgen. Els belt op en geeft door dat mevrouw O. niet kan komen... Ik ontvang de gasten voor de voedselbank, dus ik vertel het aan Esther. Maar het gaat nu niet om een gast. Nee, mevrouw O. heeft de moeite genomen om ons adres te achterhalen. Ik bel terug en vraag haar te vertellen en ze blijkt een dame van 88 jaar (!) die haar tijd en haar hart erin legt om iets te doen: 'zeuren' bij alle mensen in haar kerk in de Elandstraat om vooral DE punten te sparen. Ze wil zoveel mogelijk punten aan de voedselbank doneren. En ze weet dat wij op donderdag open zijn – en juist nou doet de auto het niet. De punten zijn vanmorgen (“dat vind ik toch niet erg?”) naar de Agneskerk gegaan, met iemand mee. Ze vermaant me om toch vooral ook te zeuren.... Ik beloof een stukje in ons blad. Mooie ochtend, stiekem zing ik over de kleine dingen die 't 'm doen.

..*

Inspiratiemiddag

Door: Frederik Ekkelboom

Op maandagmiddag 19 april om twee uur staat de koffie klaar voor onze maandelijkse inspiratie ontmoeting.

Het gespreksonderwerp is deze keer: Stilte.

Iedereen is van harte uitgenodigd!

Graag aanmelden via voicemail: 070-7370447

Uw gastheer is Frederik Ekkelboom

Meer informatie kun je vinden via Google: inspiratie.vpweb.nl

..*

Door de coronacrisis zijn veel activiteiten afhankelijk van maatregelen en omstandigheden. Weet u niet zeker of iets doorgaat? Mail gerust naar lukaskerk@hotmail.com, bel of app de dominee of houd onze website in de gaten.

Activiteiten in april 2021			
Zondag 28 maart	Gezamenlijke dienst Lukas en Luthers in de Lutherse Kerk, online via livestream. Voorganger: ds. Jannet van der Spek		10.15
	Kinderen maken palmpasestokken in de Lukaskerk		10.15
Maandag 29 maart	De buurtlunch is even gestopt vanwege corona		afgelast
Dinsdag 30 maart	Open kerk, welkom voor een praatje, een kopje koffie, aansteken van een kaars.	Lukaskerk	13.30 - 15.30
Donderdag 1 april	Voedselbank	Lukaskerk	
	Inloopspreekuur, welkom met vragen van allerlei aard	Lukaskerk	10.30 - 12.00
	Open kerk, welkom voor een praatje, een kopje koffie, aansteken van een kaarsje.	Lukaskerk	13.30 – 15.30
	Viering Witte Donderdag, zie ook pagina 6. Voorganger Christiaan Donner	Lukaskerk	19.30
Vrijdag 2 april	Viering Goede Vrijdag, zie ook pagina 6. Voorganger Christiaan Donner	Lukaskerk	19.30

Zaterdag 3 april	Viering Stille Zaterdag, zie ook pagina 6. Voorganger Jannet van der Spek.	Lukaskerk	19.30
Zondag 4 april	Paasviering in de Lukaskerk, zie ook pagina 6. Voorganger Jannet van der Spek	Lukaskerk	10.15
	Eredienst Pasen Lutherse Kerk, digitaal	Lutherse Kerk	
Maandag 5 april	De buurtlunch is even gestopt vanwege corona		afgelast
Dinsdag 6 april	Open kerk: welkom voor een praatje, een kopje koffie of het aansteken van een kaars.	Lukaskerk	13.30 – 15.30
Donderdag 8 april	Voedselbank	Lukaskerk	
	Inloopspreekuur, welkom met vragen van allerlei aard	Lukaskerk	10.30 - 12.00
	Open kerk, welkom voor een praatje, een kopje koffie, aansteken van een kaars.	Lukaskerk	13.30 – 15.30
Zondag 11 april	Viering in de Lukaskerk, voorganger Nienke van Dijk	Lukaskerk	10.15
	Eredienst Lutherse Kerk, alleen digitaal vanwege corona	Lutherse Kerk	
Maandag 12 april	De buurtlunch is even gestopt vanwege corona		afgelast

Dinsdag 13 april	Open kerk, welkom voor een praatje, een kopje koffie, aansteken van een kaars.	Lukaskerk	13.30 – 15.30
Woensdag 14 april	Kringviering en maaltijd	Lukaskerk	18.00
	Gesprekskring zien en gezien worden	Lukaskerk	20.00
Donderdag 15 april	Voedselbank	Lukaskerk	
	Inloopspreekuur, welkom met vragen	Lukaskerk	10.30 - 12.00
	Open kerk, welkom voor een praatje, een kopje koffie, aansteken van een kaars.	Lukaskerk	13.30 – 15.30
Zondag 18 april	Kringviering in de Lukaskerk, voorganger Esther Israël	Lukaskerk	10.15
	Eredienst Lutherse Kerk, digitaal vanwege corona	Lutherse Kerk	
Maandag 19 april	De buurlunch is even gestopt vanwege corona		afgelast
	Inspiratiemiddag met Frederik Ekkelboom, onder voorbehoud van coronamaatregelen	Lukaskerk	14.30
Dinsdag 20 april	Open kerk, welkom voor een praatje, een kopje koffie, aansteken van een kaars.	Lukaskerk	13.30 – 15.30

Donderdag 22 april	Voedselbank	Lukaskerk	
	Inloopspreekuur, welkom met vragen	Lukaskerk	10.30 - 12.00
	Open kerk, welkom voor een praatje, een kopje koffie, aansteken van een kaarsje.	Lukaskerk	13.30 – 15.30
Zondag 25 april	Viering in de Lukaskerk, samen met de Lutheranen. Voorganger: Jannet van der Spek	Lukaskerk	10.15
Maandag 26 april	De buurtlunch is even gestopt vanwege corona		afgelast
Dinsdag 27 april	Open kerk, welkom voor een praatje, een kopje koffie, aansteken van een kaarsje.	Lukaskerk	13.30 – 15.30
Woensdag 28 april	Leerhuis	Lukaskerk	14.00
Donderdag 29 april	Voedselbank	Lukaskerk	
	Inloopspreekuur, welkom met vragen	Lukaskerk	10.30 - 12.00
	Open kerk, welkom voor een praatje, een kopje koffie, aansteken van een kaarsje.	Lukaskerk	13.30 – 15.30

..*

Collectes de komende tijd:

4 april: wijkdiaconie en wijkgemeente

11 april: zomer en winterstek en wijkgemeente

18 april: KIA werelddiaconaat en wijkgemeente

25 april: vakantieweken diaconale locaties en eigen jeugdwerk

Opbrengsten collectes afgelopen periode

14 febr: noodhulp €96,00 en wijkkas € 94,00

21 febr: werelddiaconaat €60,00 en wijkgemeente €60,00

28 febr: buurt en kerkhuis Bethel €60,00 en PKN missionair €87,50

7 maart : wijkdiaconie €60,00 en wijkgemeente €60,00

14 maart :st. SIV €48,50 en KIA €48,00

Hartelijk dank namens de diaconie

..*

Lief en Leed

In februari 2021 kregen de volgende mensen een bloemetje uit de Lukaskerk, omdat ze jarig waren geweest of omdat ze liefdevolle aandacht nodig hadden:

Jolien D. , Kees, Louisa, Chandran, Cees v.d.L. Samuel, Jonne, Hans v.d.T. , Coky, Elleke, Louisa, opa en oma van Jonne en Doris (omdat ze bij hen gingen logeren), Azza, Ani, Folly en Sander (omdat het hun trouwdag was), Janny, Roelfien (omdat ze zo prachtig zingen kan), Eric Z. en Cornelien (omdat haar tweelingzonen jarig waren).

We stuurden een kaart voor een verjaardag of uit medeleven met lief-en-leed naar:

Caroline, Bita, Els C. Janke, Jonne, Mare, Taco, Henny, Jacqueline, Marijke, Maick, Nick, Rendall, Christa.

..*

Mag ik jou een lichtje brengen

mag ik jou een lichtje brengen
als het weer veilig is verklaard
of wij ons weer veilig weten
mag ik je dan een lichtje brengen
een eenvoudig kaarsje
als teken van hoop

mag ik jou een lichtje brengen
of heb je dat liever niet
omdat je beducht bent
beducht voor schaduw
waar je teveel van kent

mag ik jou een lichtje brengen
en proberen
naast je te staan
zodat schaduw van mij
jou niet hindert

mag ik jou een lichtje brengen
zodat wij samen kunnen zien
dat er meer is dan schaduw
weer twinkelend licht in jouw ogen

Gerard van der Laan

schreef dit gedicht vorig jaar voor een Adventviering

..*

Wereldgebedsdag 5 maart

Door: Christine Scheurkogel

We zaten in de Lukaskerk met bijna tien mensen (en in de Oase met twaalf) klaar om 15.30 uur, om de viering van de Wereldgebedsdag mee te maken. Dit keer via YouTube, dankzij de moderne middelen, waardoor we ook de kerkdiensten op zondag mee kunnen maken. Dankzij de voorbereidingen die het Nederlandse Comité trof, waardoor de informatie uit Vanuatu en de muziek en dans van ‘daar’ was verweven in de opnames. Kort voor deze dag werd Vanuatu nog getroffen door een aardbeving. Zelden is een land zo letterlijk dicht bij de ondergang als dit eilandenrijk in de Stille Oceaan. Mocht u de kans hebben gemist – kijk dan op de website van de Wereldgebedsdag.

Voor ons was de ervaring van samen kijken overigens erg fijn. De vraag dook op of we dat niet eens vaker zouden doen? Op een goed moment samen naar een documentaire of een film kijken en erover napraten. Zolang we allemaal nog weinig anderen mogen zien, zou dat best leuk kunnen zijn. Laat u het me weten als u daar ook bij wilt zijn? En hebt u een verlanglijstje – of laat u zich verrassen?

..*

De Paasgroetenactie

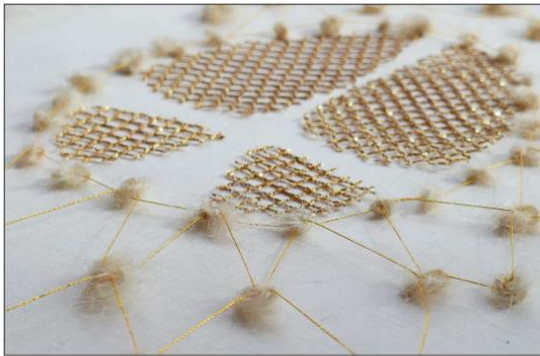
Door: Nienke van Dijk

De Paasgroetenactie is een actie van de Protestantse kerk in Nederland, het protestantse justitiepastaat en de stichting Epafras. De Paasgroet is een kaart die ontworpen wordt door gevangenen. Dit jaar is hij gemaakt in de vrouwengevangenis van Veenhuizen. Mensen uit de kerken in Nederland schrijven een persoonlijke groet op die kaart en via de organisaties komen die kaarten dan terecht bij gevangenen in Nederland en bij Nederlandse gevangenen in het buitenland.

Zelf werk ik sinds twee jaar voor de organisatie Epafras. Epafras is een stichting die geestelijke verzorging en diaconale hulp biedt aan

Nederlanders die vastzitten in buitenlandse gevangenissen. De naam Epafra is ontleend aan de Bijbelse Epafra. Hij ging op bezoek bij Paulus toen hij in de gevangenis zat. Een gevangenis is altijd een straf, je bent je vrijheid kwijt en je bent voor alles in je leven afhankelijk van anderen: eten, drinken, wanneer je kunt douchen, wanneer je mag luchten of meedoen aan werk of andere activiteiten.

Wanneer en hoe vaak je bezoek krijgt en hoe vaak je kunt bellen. Je hebt zelf geen telefoon en je kunt niet het internet op. Al deze dingen zijn een straf.

Als je daarbij ook nog vastzit in het buitenland zijn de omstandigheden vaak slechter dan in Nederland. Het eerste probleem is dikwijls de taal. Als je bijvoorbeeld in Japan bent opgepakt met drugs in je koffer, spreek je geen Japans. Je begrijpt de instructies van de bewakers niet, je kent de gewoontes en

gebruiken niet. Vaak is dat aanleiding voor extra strafmaatregelen. In Japan zijn de gevangenissen verder min of meer veilig maar in andere werelddelen, bijv. in Zuid-Amerika heb je te maken met overbevolkte gevangenissen, gevaarlijke bendes en corruptie. Misschien hebben jullie de berichten over Paraguay en Ecuador wel gelezen waar onlangs vele doden in gevangenissen vielen door bendegeweld.

De geestelijk verzorgers van Epafra wonen en werken meestal zelf in het land waar de Nederlanders vastzitten. Bijvoorbeeld omdat zij uitgezonden zijn door Kerk in Actie of een andere kerkelijke organisatie of omdat zij om andere redenen geëmigreerd zijn. Ze gaan op bezoek in de gevangenis en hebben daar als geestelijk verzorgers een gesprek met de gevangenen over hoe het met hun gaat, over hun leven, over hun familie, hoe het zo ver heeft kunnen

komen en hoe ze daarover nadenken. Als mensen dat willen, bidden we met ze. Voor veel gevangenen is dat contact van levensbelang: het is oprechte aandacht, een luisterend oor, mentale steun. Zo'n mentale steun gaat ook uit van een brief of een kaart. Het lijkt klein, maar een teken dat er iemand is die om je denkt, die de moeite neemt om iets vriendelijks naar je te schrijven: het brengt licht in grauwe, sombere en bange dagen. Van harte aanbevolen dus!

www.epafra.nl – info@epafra.nl

..*

'Den Haag herdenkt' op 4 mei in de Grote Kerk

Door: Wietske Verkuyl, predikant van de Abdijkerk

Toen ik – jaren geleden – predikant werd in Rotterdam, wist ik: “Ik verhuis nu naar de stad die op 14 mei 1940 is gebombardeerd.” En ik wist dat ik de persoonlijke verhalen zou gaan horen van gemeenteleden. Toen ik naar Den Haag kwam, dacht ik vooral: “Ik verhuis nu naar de Residentie, naar de ‘mooie stad achter de duinen’.” Voordat ik predikant werd, realiseerde ik me niet hoezeer Den Haag is getroffen in de Tweede Wereldoorlog.

De afgelopen jaren ben ik onder de indruk geraakt van de verhalen: over de evacuatie uit Scheveningen; over de V1's en V2's afgevuurd vanuit Loosduinen; van de verhalen over de hongerwinter en over het bombardement door de Engelsen op Bezuidenhout. Het zijn verhalen van angst en vertrouwen, van wanhoop en moed. Soms komen de verhalen pas los als iemand al is overleden. De kinderen vertellen dan over de impact die de oorlog heeft gehad op hun overleden vader of moeder. Soms komen de verhalen naar voren in een pastoraal gesprek: verhalen die zelfs de kinderen niet kennen.

Het zijn belangrijke geschiedenissen in de levens van mensen. Hun levens zijn er soms door getekend. Vele verhalen zijn het waard om te worden bewaard. In januari 2020 is er een boek verschenen met

de titel *'Vergeten verhalen'*. In dit boek worden 100 Haagsche oorlogsherinneringen gedeeld.

Immaterieel erfgoed

In Nederland hebben we een stevige traditie van herdenken.

Den Haag telt 25 tot 30 verschillende locaties waar op 4 mei de doden worden herdacht. Op de website van het 'Haags 5 mei comité' staan 19 plaatsen van herdenking vermeld en er zijn er

meer. Op het Carnegieplein tegenover het Vredespaleis, bevindt zich het algemene Haagse herdenkingsmonument. Bij de centrale Haagse herdenking op het Carnegieplein wordt niet gesproken, enkel een krans gelegd. Woorden worden echter wel gemist door sommigen. In de tijd van burgemeester Deetman was er jaarlijks een dodenherdenking in de Grote Kerk waarbij de burgemeester sprak. Dit jaar blazen we die oude traditie nieuw leven in.

'Den Haag herdenkt' op 4 mei 2021 in de Grote Kerk

Van 18.00 tot 18.50 uur zal er een gezamenlijke herdenking zijn in de Grote Kerk, voorafgaand aan de kranslegging op het Carnegieplein.

Dit jaar kunnen we geen bezoek ontvangen, maar via Livestream kan iedereen het meebeleven, via www.grotekerkvoordenhaag.nl

We sluiten ons aan bij het landelijke jaarthema voor 4 en 5 mei:

"Na 75 jaar vrijheid. Dit is een jaar waarin we de balans opmaken: waar staan we nu? Hoe vrij zijn we in 2021?"

Deze vraag zullen we vooral aan jongeren stellen. Hoe ervaren zij de vrijheid in 2021? Twee jongeren zullen in het programma in de Grote Kerk de kans krijgen om daar iets over te zeggen. Ze mogen dat vanuit hun eigen situatie invullen: het mag gaan over corona, over mensenrechten, of over diversiteit. Bij de ouderen ligt het accent meer op het delen van herinneringen en geschiedenissen. Waarbij we graag met elkaar afspreken: 'Dit nooit meer'.

Programma

Het programma begint al aardig vorm te krijgen. We vinden het heel bijzonder dat we een interview mogen houden met Judith de Kom. Zij is 90 jaar oud en de dochter van Anton de Kom, een Haagse verzetsman. Ook met Rabbijn Albert Ringer zullen we een interview houden. Verder zijn we verheugd dat Paul van Vliet komt spreken over zijn oorlogsherinneringen en dat burgemeester Jan van Zanen in zal gaan op het jaarthema.

“Vergeet niet...”

In de Bijbel gaat aan de tien geboden vaak de uitspraak vooraf: “Vergeet niet dat jullie zelf slaven zijn geweest in Egypte”. Dan volgen de leefregels waar mensen zich maar het beste aan kunnen houden. Het zijn leefregels die ervoor moeten zorgen dat mensen en dieren niet opnieuw tot slaaf gemaakt worden. Zo geldt voor ons: “Vergeet niet dat je zelf honger leed in de oorlogswinter, dat je dakloos was en dat je het slachtoffer was van schendingen van mensenrechten”. Als je je dat herinnert, dan doe je dat een ander niet aan...

..*

Zomerstek

Anita del Monte Lyon – Hendriks, Diaconaal Ouderenwerker

Van 19 juli tot en met 27 augustus organiseert Stek – Stichting voor Stad en Kerk, de 16e editie van Zomerstek. Zomerstek is een activiteitenprogramma in de zomerperiode voor (met name) oudere Hagenaars, die om uiteenlopende redenen niet op vakantie (kunnen) gaan. In de zomer zijn veel buurthuizen dicht en liggen veel reguliere activiteiten stil. Zomerstek wil voorkomen dat mensen in deze periode in isolement raken en vereenzamen. De diverse activiteiten stimuleren ontmoetingen in een ruimer sociaal verband en bieden momenten van gezelligheid en bezinning. Eerdere edities telden ongeveer 65 activiteiten, werden bezocht door 220 á 250 unieke deelnemers (en ontvingen rond de 900 aanmeldingen).

Graag horen wij van u of u in de zomer van 2021 activiteiten organiseert die we in het **Zomerstek** programma kunnen opnemen. We zijn op zoek naar activiteiten die toegankelijk zijn voor inwoners van Den Haag, mogelijk zijn op 1,5 meter afstand, gratis of voor een gering, symbolisch bedrag worden aangeboden en plaatsvinden in de periode van *19 juli tot en met 27 augustus 2021*.

Ook als u zelf geen activiteiten organiseert, maar dit initiatief graag wil ondersteunen, dan horen wij dit graag. Heeft u een ruimte beschikbaar en wilt u voor thee en koffie zorgen? Stek kan in dat geval zorgen voor de invulling van het programma. Weet u iemand die graag een activiteit wil aanbieden, maar heeft u geen ruimte? Stek kan in dat geval zorgen voor een locatie. We vragen u te reageren vóór 2 mei 2021. U kunt contact opnemen via adelmontelyon@stekdenhaag.nl of telefonisch; 070-3181616.

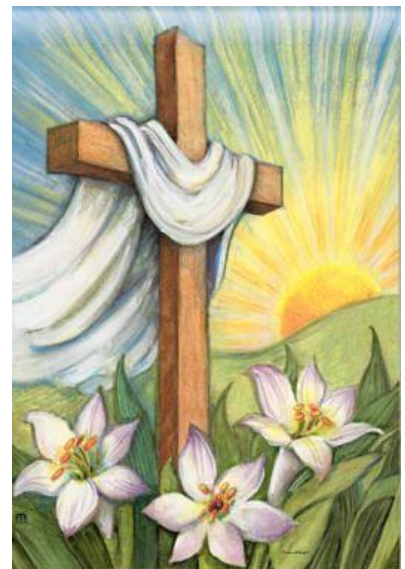
..*

Seniorenkring

Door: Els Pellen

De seniorenpaasviering is helaas weer niet doorgegaan. Maar we houden moed en zoeken op zoveel mogelijk manieren contact met elkaar. We merken dat u de puzzels en de kaarten van Fri en Vool leuk vindt en er vaak mee aan de slag gaat. Petje af voor Jowien, die er steeds weer in slaagt om een toepasselijke kaart te vinden in deze serie ansichtkaarten.

Voor april ziet het er op dit moment nog niet naar uit dat we weer kunnen starten met de dinsdagmiddagbijeenkomsten. We wachten de volgende persconferentie af en overleggen regelmatig met elkaar over wat wel en wat niet kan. Zodra er weer bijeenkomsten mogelijk zijn hoort u dat van ons. Houd moed, heb lief.

De lente komt eraan. Wij wensen u gezegende Paasdagen

Belangrijke gironummers:

NL73INGB0006206900, BIC INGBNL2A – **PGG Lukaskerk**
met vermelding van bestemming

NL41INGB0000600100, BIC: NGBNL2A **tnv Diaconie Lukaskerk, Den Haag**

NL27INGB0000551852, BIC: NGBNL2A
t.n.v. Protestantse Stichting Wijkvereniging Binnenstad
(o.a. bijzondere projecten in de Haagse binnenstad, onkosten voor het wijkblad, zondagse liturgieën)

Maaltijdce Lukaskerk
IBAN: NL67ASNB0708520936; BIC: ASBNL21 t.n.v. Jan Becht en/of Margriet Quarles o.v.v. maaltijdproject

NL66INGB0006981862; BIC INGBNL2A t.n.v. Buurt en Lukaskerkprojecten

Collectebonnen: NL46 INGB 0000 076792 t.n.v. Diaconie vd Protestantse Gemeente te 's-Gravenhage onder vermelding van uw naam en adres

* . * . *

Agenda

Voorlopig gaan veel vaste agenda-activiteiten niet door vanwege het coronavirus. De activiteiten die waarschijnlijk wel doorgaan staan in dit wijkblad vermeld, zie vanaf pagina 9.

We blijven vieren en uitzenden via kerkomroep.nl. Helaas kunt u de komende tijd niet meer zomaar binnenlopen om de kerkdienst bij te wonen.

U kunt wel mailen naar lukaskerk@hotmail.com of bellen met ds Jannet van der Spek of Margriet Quarles. Houd voor de meest actuele informatie ook steeds onze website in de gaten: www.lukaskerk-den Haag.nl

**Pagina's 9 t/m 12
rooster activiteiten in maart**

Houd voor actuele informatie ook onze website in de gaten:

www.lukaskerk-den Haag.nl

